

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců
Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Milana Taubera ve věci

žalobkyně

M. D.

zastoupená advokátem Mgr. Petrem Václavkem
se sídlem Opletalova 25, Praha 1

proti

žalovanému

Ministerstvo vnitra

se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 21. 7. 2015, č.j. MV-71543-5/VS-2015

takto:

- I. Rozhodnutí ministra vnitra ze dne 21. 7. 2015, č.j. MV-71543-5/VS-2015 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 11.228,- Kč, do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně Mgr. Petra Václavka, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku, jímž ministr vnitra (dále jen „žalovaný“) zamítl její rozklad proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru všeobecné správy (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 2. 4. 2015, č.j. VS-3635/835.3/2-2014, kterým podle § 7 odst. 1 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o státním občanství“) nebylo vyhověno její žádosti o udělení státního občanství České republiky.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Žalobkyně v podané žalobě nejprve namítala, že žalobou napadená rozhodnutí jsou nezákonná, nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, v rozporu s § 2 odst. 3 a 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném (dále jen „správní řád“) a rovněž i s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu, přičemž jejich odůvodnění považovala za projev libovůle správních orgánů.
3. Připustila, že na udělení státního občanství není právní nárok, avšak poukázala na povinnost správních orgánů vést řádně řízení o žádosti o udělení státního občanství.
4. Namítala, že přestože splnila veškeré podmínky pro udělení státního občanství, zamítavý závěr správního orgánu byl zdůvodněn toliko konstatováním existence správního uvážení. V odůvodněních rozhodnutí však zcela absentují úvahy, které správní orgány vedly k zamítnutí žádosti, chybí v nich odkazy na jakékoli důkazy zdůvodňující neudělení státního občanství, a není z nich zřejmé, z jakého důvodu bylo správní uvážení užito právě tímto způsobem, přičemž žalobkyně měla za to, že tento způsob vybočuje z ustálené praxe a zároveň porušuje zásadu proporcionality a legitimního očekávání.
5. Žalobkyně navrhla soudu, aby rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.
6. Žalovaný ve vyjádření ze dne 4. 11. 2015 setrval na žalobou napadených rozhodnutích a v plném rozsahu na ně odkázal.

III.

Obsah správního spisu

7. Žalobkyně podala dne 18. 12. 2013 u Úřadu městské části Praha 9 žádost o udělení státního občanství, doručenou správnímu orgánu I. stupně dne 17. 3. 2014.
8. Dne 2. 4. 2015 správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí, jímž nevyhověl žádosti žalobkyně o udělení státního občanství. V odůvodnění uvedl, že žalobkyně splnila podmínky stanovené v § 7 odst. 1 písm. a), c), d) a e) zákona o státním občanství, neboť má nejméně 5 let povolen trvalý pobyt na území České republiky; nebyla v posledních pěti letech pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin; prokázala znalost českého jazyka; plní povinnosti vyplývající z právních předpisů na úseku pobytového režimu cizinců, veřejného zdravotního pojištění, sociálního zabezpečení, důchodového pojištění, daní, odvodů a poplatků. Správní orgán I. stupně konstatoval, že žádosti nemusí být vyhověno, i když žalobkyně splňuje veškeré podmínky, a dále že rozhodnutí o udělení státního občanství spadá do sféry správního uvážení a na jeho udělení není právní nárok.

9. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala žalobkyně rozklad, jehož obsah je obdobný podané žalobě. O rozkladu rozhodl žalovaný dne 21. 7. 2015 žalobou napadeným rozhodnutím. V odůvodnění rozhodnutí se žalovaný ztotožnil se závěry správního orgánu I. stupně, že žadateli o státní občanství, který splňuje veškeré podmínky, nemusí být státní občanství uděleno, neboť na něj není právní nárok. Dle žalovaného správní orgán I. stupně přihlédl k § 2 odst. 4 a § 50 odst. 3 správního řádu, tedy zjišťoval konkrétní veřejný zájem. Žalovaný došel k závěru, že správní orgán I. stupně v odůvodnění rozhodnutí uvedl podklady, ze kterých při rozhodování vycházel, úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení, a taktéž závěry, které vedly k zamítnutí žádosti žalobkyně. Nakonec konstatoval, že trvalý pobyt žalobkyně jí zajišťuje adekvátní podmínky pro život na území České republiky a že cizinci se těší všem základním právům s výjimkou práv politických.

IV. Posouzení žaloby

10. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“)).
11. Žaloba je důvodná.
12. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
13. Podle § 68 odst. 3 věta první správního řádu v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
14. Podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství státní občanství České republiky lze na žádost udělit fyzické osobě, která splňuje současně tyto podmínky:
- a) má na území České republiky ke dni podání žádosti po dobu nejméně pěti let povolen trvalý pobyt a po tuto dobu se zde převážně zdržuje,
 - b) prokáže, že nabytím státního občanství České republiky pozbyde dosavadní státní občanství, nebo prokáže, že pozbyla dosavadní státní občanství, nejde-li o bezdomovce nebo osobu s přiznaným postavením uprchlíka na území České republiky,
 - c) nebyla v posledních pěti letech pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin,
 - d) prokáže znalost českého jazyka a
 - e) plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.
15. Zásadní námitkou žalobkyně byla nepřezkoumatelnost žalobou napadených rozhodnutí. Soud konstatuje, že správní orgány jsou povinny podle § 68 odst. 3 správního řádu v odůvodnění rozhodnutí uvést mimo jiné i úvahy, kterými se řídily při hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se vypořádaly s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
16. K náležitostem odůvodnění soud v první řadě odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dne 13. 3. 2008, č.j. 5 As 51/2007-105: *„Jakkoliv Nejvyšší správní soud na jedné straně*

souhlasí s názorem, že na udělení státního občanství není právní nárok, je nutné současně konstatovat, že rozhodování správních orgánů nemůže podléhat libovůli. Libovůle při rozhodovací činnosti správních orgánů by totiž zjevně odporovala charakteru státní správy jako činnosti podzákonné a zákonem řízené. Rubem diskrečního oprávnění správního orgánu je povinnost volné úvahy užít, tedy zabývat se všemi hledisky, které zákon jako premisy takové úvahy stanoví, opatřit si za tím účelem potřebné důkazní prostředky, provést jimi důkazy, vyvodit z těchto důkazů skutková a právní zjištění, a poté volným správním uvážením, nicméně při respektování smyslu a účelu zákona a mezí, které zákon stanoví, dospět při dodržení pravidel logického vyvozování k adekvátnímu rozhodnutí.

Absolutní či neomezené správní uvážení v moderním právním státě neexistuje. Každé správní uvážení má své meze, vyplývající v první řadě z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd. Dodržení těchto mezí podléhá soudnímu přezkumu.

Úkolem soudu není nahradit správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale naopak posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že i když správní orgán rozhoduje na základě volné správní úvahy, musí být jeho rozhodnutí přezkoumatelné a musí být zřejmé, že z mezí a hledisek správního uvážení nevybočil. I v těchto případech musí správní orgán respektovat stanovené procesní postupy i elementární právní principy správního rozhodování. Nezákonnost takového rozhodnutí pak může spočívat mj. v překročení nebo zneužití stanovených mezí správního uvážení (ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s.), nebo může být způsobena porušením procesních předpisů.“

17. Rovněž tak soud odkazuje na bod [23] rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2017, č.j. 7 As 275/2016-50, ve kterém uvedl „na udělení státního občanství nemá cizinec ze zákona právní nárok, neboť je výsostným právem státu určit, s kým „vstoupí“ do státoobčanského svazku. O jeho udělení rozhoduje pouze a toliko veřejná správa, nikoliv soudy. Úkolem soudu pak není nahrazovat správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale pouze posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a plně zjistil skutkový stav, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem.“.
18. V nyní projednávané věci je z žalobou napadených rozhodnutí zjevné, že žalobkyně splnila podmínky dle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství. Soud nepochybně, že na udělení státního občanství není právní nárok ani při splnění všech zákonem stanovených podmínek, jelikož jejich splnění je pouze základním předpokladem pro udělení státního občanství. Pokud žalobkyně veškeré zákonem stanovené podmínky splnila a správní orgány přesto došly k závěru, že její žádosti o udělení státního občanství nevyhoví, tak svůj závěr byly povinny řádně odůvodnit. Pouhá obecná a strohá konstatování správního orgánu I. stupně obsažená v jednom krátkém odstavci, že rozhodování o žádosti o státní občanství podléhá správnímu uvážení a že na státní občanství není právní nárok, nemohou nahradit správní úvahy, které k negativnímu rozhodnutí o žádosti žalobkyně vedly. Soud zdůrazňuje, že kvalitní odůvodnění správního rozhodnutí nelze takovýmto konstatováním nahradit. Z odůvodnění žalobou napadených rozhodnutí není vůbec zřejmé, zdali se správní orgán I. stupně zabýval právě žádostí žalobkyně. Odůvodnění je v tomto směru zcela nekonkrétní, postrádá jakýkoli relevantní a přezkoumatelný důvod pro nevyhovění žádosti žalobkyně. Přestože žalobkyně v podaném rozkladu výslovně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

namítala nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu I. stupně, žalovaný vytýkanou zásadní vadu nikterak nenapravil. Žalovaný toliko odkazy na judikaturu, resp. na vysvětlující zprávu k čl. 2 Evropské úmluvy podpořil tvrzení správního orgánu I. stupně, že na státní občanství není právní nárok a že rozhodování o žádostech o státní občanství podléhá správnímu uvážení, což však s ohledem na již uvedené nemůže nahradit řádné odůvodnění správního rozhodnutí. Ani další obecné konstatování žalovaného, že trvalý pobyt žalobkyně jí zajišťuje adekvátní podmínky pro život na území České republiky a že cizinci se těší všem základním právům s výjimkou práv politických, nemůže nahradit racionální a řádné odůvodnění, které má správní rozhodnutí obsahovat, neboť nevypovídá ničeho o tom, z jakého důvodu nebylo žádosti žalobkyně o státní občanství vyhověno.

19. Soud uzavírá, že správní orgány v dané věci nedostály své povinnosti řádně svá rozhodnutí odůvodnit; rezignovaly na povinnost vést řádně správní řízení a zejména na povinnost užít správní uvážení, tak aby při jeho uplatnění nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem. Soud proto shledal rozhodnutí správního orgánu I. stupně i rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelnými pro nedostatek důvodů.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

20. Soud tedy podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil bez jednání žalobou napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán dle § 78 odst. 5 s. ř. s.
21. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, soud jí proto přiznal náhradu nákladů řízení, které jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3.000,- Kč a náklady právního zastoupení za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu – vyhlášky č. 177/1996 Sb. částku 3.100,- Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 2 x 3.100,- Kč, dvě paušální částky ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 2 x 300,- Kč a DPH ve výši 1.428,-. Celková výše nákladů, které žalobkyni v tomto řízení vznikly, činí 11.228,- Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v této výši ve stanovené lhůtě k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Petra Václavka, advokáta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 17. dubna 2018

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.